

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: KLAGE-SANG OVER SKIØDEHUNDEN: MASKE (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "KLAGE-SANG OVER SKIØDEHUNDEN: MASKE (DK)", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 63. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-workid62578/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Da smilte *Armes Ven* –
Da gav han kjerlig Døden,
Et Vink at ende den –

Klage-Sang over Skiødehunden: Maske

(1778)

BLAND Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer!
For Efterslægten klag den fromme Piges Nød! –
Hyl, at Barbarer selv, og føleløse Daarer
Maae gyse ved din Sang, og hendes Yndlings Død! –
Og skjønt tredobbelt Floor skal døve Harpens Strenge;
Og skjønt du ofte bør besvime, mens du slaar;
Skal ved et Underværk, din Klages Gienlyd trænge
Høyt over Muphtis Sang, ved Stoz-Sultanens Baar!
O du hvis Øye stolt ey kiender anden Væde,
End den, som Latter, Søvn og Tunca efterlod! –
Svøm nu, og drukn' i Graad! – men I, som let kan græde –
Hvis hele Siæl er Vand – men I bør græde Blod!
Og du, som lærd og kold, og strax, naar Skiæbnen saarer,
Vil læge med din Trøst, og med et frostigt Raad –
Tie! – dog det kan du ey! – men bland latinske Taarer,
Ved Masques Hvilested, med Arabelles Graad! –

* * *

Nu krøb den skuulende, til sin bekiendte Pude –
Dens Hale, Spaniers og Bolognesers Lyst,
Laae nu vanhelliget ved en forvoven Snude
Og sneg sig til at slaae paa det beklærte Bryst –
Nu – dog hvor vil du hen, forvovne Sangerinde?
Ak! – for en straffer Feyl bør Dekket falde ned! –
Og hvi tilstaaer du sligt? – Sig frit, at din Heltinde,
Tog, som Lucretia, sin Død af Kjerlighed! –
Men laan af Cerberus hans Fraae, for stærkt at male,
Og af hans trende Gab, syng høyt om Morderen,
Som aandede Smiger først til Tippen af den Hale,

Hvor Masques trygge Siæl for villig taalte den!
Barbar! et Tigerdyr var uden Tvivl din Amme; –
Med Crocodillers Gift inddrak du dig en Siæl.
Fra Morder-Kobbelet, Troeløse, maae du stamme,
Som paa Actæons Jagt rev Jægeren ihjæl! –
Hvad? – eller tør du vel dumdristig forevende:
Du troede, Maske var en lykkelig Gesandt
Af dem, som Hundene har fordum skuldet sende
Til Jupiter – af dem, de siden aldrig fandt? –
O! tie med slig en Digt! – Thi her var Syn for Sagen! –
Vi saae – – Dog atter vil min Harm henrive mig
Hvad saae vi? – lumpne Hund! – mon Musen mit i Klagen
Ved sin Heltes Grav, vil giøe sig tret med dig? –
Nø, at den kiendelig forandrede sit Væsen,
Opførsel og *Diet*, Sprog, Vaner og Humeur –
Den var fra denne Dag ey nær saa peen og kræsen;
Og overalt ey den polerte Hund, som før –
Saa stræng i Miner er den nyelig gifte Kone,
Som viiser stønnende, hvad Pligt hun bærer paa –
Saa megen Kummer har en sexten Aars Matrone,
Af dyr Tid, slette Folk, og Børn, som *forestaae*; –
Saaledes troer hun sig berettiget at glemme
Friscur og Speilet selv, saasnart hun har en Mand –
Og sminker sig med Soed, at alle maae fornemme,
Hvorlidt hun skaaner sig i hendes Ægte-Stand! –
Og naar nu Caffé-Dunst opstiger for at samle
Det talesyge Kiøn til Mynstring og Konseyl –
Saa hoilder hun sig nu ærværdig til de Gamle,
Og taler i Tenor om hendes Næstes Feyl –
Saaledes var det og, at Maske stræng i Sæder,
Og skiødesles i Pynt, og viis i Gang og Røst,
Nu viiste, hvad den var – – dog Arabella græder! –
Hun vegrer sig med Røet endog for denne Trøst! –
Thi – ak! – ey, hvad den var – men dig o Slag! – o Smertel –
O Død som forestod! – dig Grav-Sted hvor den er –
Dig viiste den! – den fandt sin Skiøbne i sit Hierte –
Og saae sin grumme Død i mørke Anelser! –

Forgiæves var det, at hun deelte Liv og Varme,
Med den, og trykte den til sit beklemt Bryst! –
Den græd i Glædens Skiød, i Arabelles Arme:
Og vred sig, naar den blev ti tusind gange kyst –
Forgiæves var det, at hun med væmodig Stemme,
Tit forespurgte sig om dens Befindende –
Forgiæves raabte hun: »Min Maske kan du glemme,
Hvor tit jeg gjorde dig til min Fortroelige? –
Fortroe mig nu din Nød! – hvad vil du? – hvad kan lindre?
Svar Maske! – Svar! – bliv nært ved Arabelles Graad!»
Men Maske græd og taug – den saae alt Gnisten tindre –
Den, som saa grusom sveed dens korte Leve-Traad! –
Og saae man Tegn og sligt, som pleyer at advare,
Matroner tilig om de store Fruers Død –
Et hesligt Dødning Uhr, forkyndte Maskes Fare
En drømte tit om Æg – En anden sveed sin Grød –
Den kryllede Plåttil, vor Maskes troe Veninde,
Som var opdraget med den *ulyksalige*;
Forlod sin Mad af Sorg, og blæstes op af Vinde;
Og var saa nær crepert af en Forstoppelse! –
Nu kom det grumme Slag – Tre haabefulde spæde,
Krøb klynkende omkring det moderlige Bryst
Af Parcen var de kun bestemte til at græde;
Og hun misundte dem det mindste Glimt af Lyst –
De døde, før de saae – Tregange lykkelige
Kan man dog kalde dem, fordi de saae dig ty;
O grumme Fald! o Skræk! – hvortil de, sandt at sige,
Endskiønt uskyldige, dog havde banet Vey –
Bland Muse, bland din Graad, med Arabelles Taarer! –
Høyt for en anden Slægt klag Arabelles Nød! –
Men dæk dit Bryst med Staal! Thi hver en Tanke saarer –
En Dolk er skiult i hvert et Træk af Maskes Død! –
Nu laae den taus og mat, nedtrykt af Gram og Smerte
Og saae med Taarer til den forbigangne Tid –
Men naar den tænkte frem, da pikkede dens Hierte,
Kun lidet trøstet ved dens Aesculapers Flid –
Mistrøstet peeb den svagt, naar Ninirods Børr forgæves

Fandt paa dens ømme Puls, og saa af dens Urin,
Saa got dens Sygdoms Art, og om den kunde hæves,
Som de, der dræbe os paa Græsk og paa Latin –
En viiste kraftigt af Erfarenhed og Grunde,
At Maskes Liv blev frelst ved Svededrik og Bad –
En soer, at kun Diet curerer Skiøde-Hunde;
Da en kom frem med et, og skilte Tretten ad –
Barbar! – dog nævn ham ey! – Min Sangerinde ryster
Endnu af Skræk – han var saa høj, og grum og vild,
Som en Cyclop – hans Haar stod stridigt op som Byster
Og i hans Øyne var en Phlegetonisk Ild –
Som Torden var hans Røst – hvad! – skreg han – hvad! for Fanden!
Er det en vigtig Ting at gruble længe paa?
Jeg veed et sikkert Raad – Man skyde den for Fanden!
Og ufejlbarlig skal dens Smerte snart forgaae!
Halv sukkede de selv – de grønne Skov-Colleger, –
Skjønt vante til for Spøg, at gjøre slige Skud –
Men Arabelles Skræk! – den skildres kun med Streger – – –
Den kan min Læser selv langt bedre tænke ud –
Dog nu var Retten sadt – der skulde decideres;
Og da den heele Sag var overvejet vel;
O Skræk! blev Maske dømt, til at arquebuseres;
Og paa barbarisk vis forbuden al Apell –
Du slaaer Kitharren svagt udmattede Camoene!
Klirr ey saa klynkende! – høyt klinge Klagens Klang!
Dog hvem har Toner til saa skrekkelig en Scene?
Og fordrer Maskes Død ey meer end Skialders Sang?

* * *

Bland Muse, bland din Graad med Arabelles Tåarer! –
Men tie! – og deel – og føel den fromme Piges Nød!
O skaan det ømme Bryst! – Betænk, hvor dybt du saarer
Med hver Erindring om den lille Yndlings Død! –
Nok, at den er ey meer – dog dette maae du sige –
Kun det, til Sandheds Tarv, og Efter-Slægtens Gavn –
Den faldt med Heitemod for tapper til at skrige;
Og intet Feygheds Træk besmittede dens Navn –
Og skjønt ey Marmor har opgjæmt dit Æreminde,

Skal dog den sidste Slægt erindre dig endnu,
O Maske! Thi hvor er den sieldne Hund at finde
Som er saa nydelig, saa smuk, saa klog som du? –
Fin var du i din Skiærts – alvorlig, naar du tænkte,
Og kræsen i dit Valg af Spøg og Tidsfordriv –
Forgiæves var det ey, at Arabelle skienkte
Dig fierde Parten af et uskatteerligt Liv –
Forgiæves doelte hun dog ey sit ædle Hjerter,
Imellem dine Bief og Dydens høie Røst;
Og rev den ømme Siæl saa tit fra Veavers Smerte,
Til dine Knur, naar du for Spøg begierte Trøst! –
O Hund! – som med et Spring – med en Harlequinade
Kom tit i Veyen for en Herveys Billeder;
Som gjorde Streger i en Sneedorfs wiise Blade,
Og Parentheser i en Youngs Betragtninger!
O store Hund, som jeg uværdig tit har bandet,
Naar yndig Viisdom klang i Arabelles Mund;
Og paa det mindste Viink et Engle Sprog blev blandet
Paa meer end babelsk wiis – o alt for store Hund. –
O lykkelige Hund, som ofte, for at skrige
(Hvad vigtigt Overlæg det og brød overtvert)
Fik Millioner Kys af en elskværdig Pige,
Hvoraf din ringe Skiald misundte dig ethvert! –
O Hund! – du er ey meer! – Men du som hopper, bieffer,
Og skiærter nu saa tryk ved Maskes Hvile-Sted;
See, at den Død, som sjaarer en Pudel – ak den træffer
Den beste Skiødchund! – See det, og skiælv derved! –
Min Muse! – bland din Graad, med Arabelles Taarer! –
Leg Harpen! tie og føel! – Og tag den længste Pen
Af Sphinx – og blodigt Blek af Gorgonidens Aarer,
Og skriv paa Daphnes Bark først denne Gravskrift hen:
+ + +
Staae stille Hund, og hyel, ved denne haandfuld Aske,
Som da den havde Liv, var Arabelles Lyst;
Men væ dig! – om du fræk besmitter Støv af Maske
Som en elskværdig Mund saa tit har roest og kyst! –

Under Frue Caroline Walthers Portrait

(1778)

SEE her hvad Aand, hvad Ild, i hver en Mine,
Naar vor Aglae taus kun viser sig,
See her er Præget af Thalias CAROLINE,
Hvis Sang saa ofte har fortryllet dig.

Indføds-Retten

(1778)

STOR er den -- Giennem Himlene,
Skal Glædens høje Gienlyd trænge,
Som Musen aandløs lispelende,
Betroer de neppe stemte Strænge! --
Stor er den Fryd, min Sangerinde,
Som gvaæles i dit spændte Bryst! --
Stræb, at udøse den -- at finde
En værdig Tone til din Lyst! --

Men svagt skal Sang fortolke dig,
Som henrykt føler, før du sikuer! --
Svæk Flamme som fortæere sig! --
Dæmp Muse -- dæmp de vilde Luer! --
Vær kold! -- og prøv den Ild som giver,
Dit Suk, din Aand, Glædens Lyd! --
Udforsk den Virvel, som bortriver,
Din drukne Aand i Svælg af Fryd!

O du, hvis Hierte svulmer let,
Af Himmelsk Lyst, som Støv udbreder --
O du, som elsker Mennesket --
Vej alle hans Lyksaligheder!
Søg i Jord-Gudens vide Riger --
Opdag imellem Poelerne,